

binnenland

De centrumsteden nemen het voortouw om dichter te gaan wonen. Na Kortrijk en Sint-Niklaas wil nu ook Mechelen een lokale betonstop.

VAN ONZE REDACTEUR
MATTHIAS VERBERGT

MECHELEN | De huidige plannen voor de Mechelse Stuivenbergsite lezen als een klassiek voorbeeld van stadsuitbreiding. Op het woongebied ten westen van het stadscentrum, nabij de E19, moesten 335 woningen verrijzen. Maar als het van de stadslijst van huidig burgemeester Bart Somers (Open VLD) afhangt, komt die nieuwe wijk er niet. In plaats daarvan wil het kartel van liberalen, groenen en onafhankelijken de plek omvormen tot een bos van zeker vijftig hectare.

De lijst van Somers, die na de gemeenteraadsverkiezingen van 14 oktober allicht weer aan zet zal zijn, maakt bovendien de belofte om geen nieuwe woonuitbreidingsgebieden – potentiële bouwgronden – meer aan te snijden. Zo blijft nog eens 33 Mechelse hectare open ruimte. Nieuw woongebied mag er voor de stadslijst alleen nog komen via de reconversie van vrijgekomen gronden, zoals oude industrieterreinen. De in-

taal slechts 4.000 hectare aan woonreserve op te geven, de helft van de doelstelling.

Enkele centrumsteden nemen nu het voortouw om hun volledige voorraad aan woonuitbreidingsgebied niet meer aan te snijden. Behalve Mechelen zijn er ook in Sint-Niklaas plannen. Deze week keurde de gemeenteraad een studie over het lokale woonbeleid goed met daarin de aanbeveling om woonuitbreidingsgebieden voorlopig niet te ontwikkelen en bestaande woongebieden te verdichten.

Planschade

Ook in het West-Vlaamse Oostkamp is er volgens de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten sprake van een soort gemeentelijke betonstop. Van de centrumsteden lijkt Kortrijk, met burgemeester Vincent Van Quickenborne (Open VLD), het verst te staan. Al anderhalf jaar geleden werd beslist om de 94,5 hectare aan woonuitbreidingsgebied niet meer in te nemen. De stad woog de demografische vooruitzichten

evolueerd', zegt Somers. 'Het is onze ambitie om de stad voort te verdichten. Daarin willen we een voorloper zijn.' Nochtans komen er in Mechelen volgens prognoses tegen 2035 11.000 inwoners bij. 'Maar wij kiezen voor meer open ruimte, voor een stad die kan ademen', zegt Kristof Calvo (Groen), die de stadslijst duwt.

Lokale goede wil

Met deze maatregelen zou Mechelen de facto een lokale betonstop invoeren. De Vlaamse regering bevestigde onlangs de principes van die rem op de inname van open ruimte. Tegen 2025 mag er netto nog maar drie hectare per dag worden bijgebouwd in Vlaanderen, tegenover zes vandaag. In 2040 moet dat cijfer zakken naar nul. Aangezien Vlaanderen daarvoor (voorlopig) niet werkt met een lijst van niet meer aan te snijden gebieden, moet het ook rekenen op de goede wil van lokale besturen.

De Vlaamse regering wil al zeker 8.000 van de in totaal 14.000 hectare aan woonuitbreidingsgebied schrappen, waarmee bij het vastleggen van de gewestplannen veertig jaar geleden nog kwistig werd gestrooid. Uit een rondvraag door Vlaams minister van Omgeving Joke Schauvliege (CD&V) bleek vorig jaar dat de 308 Vlaamse gemeenten bereid waren in to-

'De inzichten zijn de laatste jaren geëvolueerd. Het is onze ambitie om de stad verder te verdichten'

BART SOMERS (OPEN VLD)
Burgemeester Mechelen

Steden maken nu al werk van betonstop

Er wordt nog gebouwd in Mechelen, maar op de Stuijvenbergsite (boven) komt een bos. © Sebastian Steveniers

af tegenover het potentieel aan woonruimte dat nog in de stad aanwezig was. 'Wij kunnen perfect de hele groei prognose voor Kortrijk en de ons omliggende regio opvangen met ons huidige aanbod', zegt de Kortrijkse schepen van Ruimtelijke Ordening, Wout Maddens (Open VLD). 'Wij gaan resoluut voor inbreidingsprojecten en het openhouden van vrije ruimte.'

Toch zal de uitvoering ook in Kortrijk nog heel wat voeten in de aarde hebben. De Vlaamse regering belooft de planschade aan grondeigenaars volledig te vergoeden. Afgelopen zomer melde de Vlaamse overheid alvast dat ze de schadevergoedingen voor het schrappen van slecht gelegen woonuitbreidingsgebieden op zich zou nemen. Maar hoe die compensaties precies zullen worden uitgewerkt, is nog geen uitgemakte zaak.

Het valt op: met Kortrijk en Mechelen nemen de enige twee door een liberaal geleide centrumsteden het voortouw. Open VLD en haar voorzitter Gwendolyn Rutten hameren nochtans sterk op eigendomsrechten en de vrijheid van burgers om te kiezen waar ze wonen. 'Het moet nog altijd kunnen om goed gelegen woonuitbreidingsgebieden te ontwikkelen, als elders woongebied geschrapt wordt', zegt Vlaams Parlementslid Lydia Peeters (Open VLD). Bij de partijleiding van de liberalen valt te horen dat ze gekant zijn tegen het van bovenaf opleggen van bouwbeperkende maatregelen, maar dat de gemeenten bij uitstek geschikt zijn om zulke beslissingen te nemen. Somers ziet geen tegenstelling. 'Levenskwaliteit, duurzaamheid en een goede mobiliteit zijn evenzeer liberale waarden.'